

Retorik ve Argümantasyon

Felsefe Bölümü lisans dersi

Haftada 3 saat.

Ders Yöneticisi: Prof. Dr. Çetin Balanuye

Ders Hakkında:

Bu ders, felsefenin ilgilendiği konular hakkında değil, konularla ilgilenme yöntem ve yaklaşımları hakkındadır. Bu amaçla, filozofların savunurken, itiraz ederken ya da genel olarak düşünürken en sık kullandığı belli başlı araçları tanımayı amaçlıyoruz.

Ders Yöneticisinin Ders İşleme Yaklaşımı:

Her tekniğin genel tanıtımı tarafımdan yapılacak, bu tekniğin uygulandığı olası örnekler ise sınıfça bir arada düşünülecek ya da örnekleneyecektir.

Değerlendirme:

Dersteki başarıınızı genel olarak iki sınav yardımıyla ölçülecektir. Ara sınav %40, final sınavı ise %60 ağırlıktadır. Ancak, derste işleyeceğimiz argümantasyon tekniklerinden bir ya da birkaçının kullanıldığı bir pasajı bu teknikler açısından analiz eden, ya da bunları kullanarak kendisi kısa bir argüman geliştirerek yaklaşık yarım saatlik özgün bir sunuş yapan ve sunuşunun metnini bana getiren öğrenci, final sınavında +10 puana kadar ek puana hak kazanacaktır. Sunuşsuz makale için herhangi bir ödül yoktur!

Hem ara sınav, hem de final sınavı, kitap-defter açık ve izinli türden bir yazılı sınav olacaktır. Tahmin edeceğiniz gibi, doyurucu bir yanıtın hiçbir kitapta apaçık bulunamayacağı türden sorular sormak niyetindeyim. Bu, ders kapsamında öğrendiklerinizi aşan, zor ya da ağır sorular olacak anlamına gelmiyor. Tersine, dersle samimi bir ilişki kuran öğrencinin son derece kolayca geliştireceği özgün bakış açılarına ulaşmak amacındayım. Dolayısıyla kitap, defter ve notlardan sınavda çok gerekirse belki bir ismi ya da terimi anımsamakta yararlanabilirsiniz. Sınavlarda, her biri 50 puanlık toplam 3 soru olacak ve bu sorulardan yalnızca istediğiniz ikisini yanıtlamanız gerekecek.

Aşırma (Plagiarism) Hakkında Not:

Aşıırma, en kısa anlatımla, tümüyle size ait olduğundan emin olmadığınız bir fikre sizinmiş süsü vermektir. Bu bir suçtur. Bu suç ve cezası hakkında yeterince bilgilenmenizde büyük yarar vardır. Bu bilgilenmeyi bu kısa plan kapsamında yapmak zordur; dileyenler benden kaynak sorabilir ya da ortak talep bu yönde olursa derste sözlü bilgilendirme yapılabilir.

Ders Planı:

Ders içeriğinin önemli bir bölümü aşağıda künyesi verilen -İngilizce-kaynaktan türetilmiştir. Kaynağın Türkçe çevirisi yoktur.

Julian Baggini & Peter S. Fosl (2003) *The Philosopher's Toolkit: A compendium of philosophical concepts and methods*, London: Blackwell Publishing.

Bunun dışında, yıllar içinde derslerimde gördüğüm kimi özel konular için kendi yazdığım içerik de ders planına eklenmiştir. Ama bu ek içerikler derli-toplu bir kitap formunda olmadığı için derslerde tutacağınız notlar (ya da iyi not tutan biriyle kuracağınız “içten” dostluk 😊) çok işinize yarayacaktır.

I. Genel Giriş

Süre: 2 oturum

Amaç: Tanışmak; dersin temel yönelişini kavramak; ders planı hakkında bilgilenmek; dersin işlenişini hakkında bilgilenmek; kaynakları tanımak; değerlendirme ölçütlerini öğrenmek.

Kaynaklar: -

II. Argüman (savunu) kavramı

Süre: 2 oturum

Amaç: Argüman ve argümantasyon kavramınlarını ve bu kavramların felsefedeki işlevini tanımak.

III. Temel argümantasyon araçları I

Süre: 2 oturum

Amaç: Tümdengelim, tümevarım, geçerlik-geçersizlik, doğruluk, tutarlılık kavramlarını tanımak.

IV. Temel argümantasyon araçları II

Süre: 2 oturum

Amaç: Yanlışlık, çürütme, aksiyom, tanım, kesinlik ve olabilirlik kavramlarını tanımak.

V. Temel argümantasyon araçları III

Süre: 2 oturum

Amaç: Totoloji, kendiyle çelişme ve çelişmezlik yasası kavramlarını tanımak.

VI. İleri argümantasyon araçları I

Süre: 2 oturum

Amaç: Sayılı (hipotez), diyalektik, analogi, anomali kavramlarını tanımak.

VII. İleri argümantasyon araçları II

Süre: 2 oturum

Amaç: Sezgi, indirgeme, düşünme deneyi, aşkınsal argüman kavramlarını tanımak.

VIII. Argüman değerlendirme I

Süre: 2 oturum

Amaç: Kategori hatası, ceteris paribus, kavramsal uygunsuzluk, karşı örnek, kaynak-temellendirme hatası gibi kavramları tanımak.

IX. Argüman değerlendirme II

Süre: 2 oturum

Amaç: Hume çatalı, Dir/Meli ayrımı, Leibniz'in aynılık yasası, paradoks, yeterli neden kavramlarını tanımak.

X. Kavramsal ayrım araçları I

Süre: 2 oturum

Amaç: A priori/A posteriori, mutlak/görece, analitik/sentetik, gerektirme/yol açabilme kavramlarını tanımak.

X. Kavramsal ayrım araçları II

Süre: 2 oturum

Amaç: Zorunlu/rastlantısal, Gerekli/yeterli, Nesnel/öznel, Gerçekçi/Gerçekçi Olmayan, Kalın/ince vurgu kavramlarını tanımak.

X1. EN TEMEL 10 ‘BİÇİMSEL OLMAYAN’ MANTIK HATASI

11.1. Non-Sequitur [Buradan bu sonuç çıkmaz!]

- 11.2. Red herring [Alakaya çam demle!]
- 11.3. Begging the question [Tam da kanıtlayacağını söylediğin şeyi kanıtlanamadın!]
- 11.4. Straw man [Mızrağı saman adama batırdın, ben burada canlıyım!]
- 11.5. Ad hominem [Fikrimi bıraktın fikrin sahibiyle uğraşıyorsun!]
- 11.6. Naturalistic fallacy [Doğalsa iyidir...!]
- 11.7. Post hoc ergo propter hoc [Bayım, zamansallığı nedensellik sandınız...!]
- 11.8. Appeal to consequences [Sonuçları beğenmiyorsunuz diye argümanı çürütmüş olmazsınız!]
- 11.9. False dilemma [Ortada sahiden yalnızca iki seçenek mi var?]
- 11.10. False analogy (Analoji bölümünde ayrıntısıyla işlenmiştir... Bkz. Yukarıda ilgili hafta.)

XI. Radikal eleştiri araçları I

Süre: 2 oturum

Amaç: Sınıf eleştirisi, yapısöküm, metafiziğin deneysel eleştirisi, feminist eleştiri, Foucault'cu iktidar eleştirisi gibi eleştiri stratejilerini tanımak.

XII. Radikal eleştiri araçları II

Süre: 2 oturum

Amaç: Metafiziğin Heidegger'ci eleştirisi, Lacancı eleştiri, Nietzsche'ci eleştiri, pragmatik eleştiri gibi stratejileri tanımak.